

*Геращенко Микита Вадимович,
аспірант, Національний університет біоресурсів
і природокористування України (м. Київ, Україна)*

ЕКОНОМІЧНА ДИПЛОМАТІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МАЛИХ І СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВ АГРОСЕКТОРА

Ключову роль у розвитку аграрного сектору в Україні відіграє економічна дипломатія, оскільки вона включає заходи державної підтримки, просування експорту, залучення іноземних інвестицій і налагодження міжнародних партнерств. Для малих і середніх підприємств аграрного сектору це відкриває можливості виходу на нові ринки, розширення виробничих потужностей і впровадження сучасних технологій.

Член-кореспондент НАН України Л. Шинкарук відзначає, що «Кардинальні якісні перетворення, що відбуваються в економічному житті України, вимагають аналізу не тільки загальних закономірностей залучення та використання капіталу нерезидентів, а й виявлення певних особливостей співпраці з іноземними інвесторами на рівні регіонів» [1, с.4]. Тому залучення іноземних інвестицій є важливим напрямом економічної дипломатії. Фінансова підтримка з-за кордону допомагає малим і середнім підприємствам впроваджувати інноваційні технології, модернізувати виробництво і підвищувати ефективність роботи. Дипломатичні установи і торговельні представництва можуть сприяти встановленню контактів між інвесторами і підприємцями, що стимулює розвиток аграрної галузі.

Участь малих і середніх аграрних підприємств у торговельних місіях і міжнародних виставках дозволяє їм презентувати свою продукцію, знаходити нових клієнтів та укладати вигідні контракти. Державна підтримка в цьому напрямі сприяє зниженню витрат на маркетингові заходи і покращенню іміджу вітчизняного аграрного сектору.

Розвиток експортного потенціалу малих і середніх підприємств аграрного сектору також залежить від ефективного використання дипломатичних каналів. Узгодження міжнародних стандартів якості, сертифікація продукції і зняття торговельних бар'єрів є важливими аспектами, які забезпечують доступ українських виробників до світових ринків. Активна дипломатична робота сприяє адаптації української продукції до вимог міжнародних партнерів.

На думку О. Шарова, «Основним призначенням економічної дипломатії є формування сприятливих умов для доступу і просування вітчизняних товарів і послуг на зовнішні ринки, захист національних стратегічних і економічних інтересів держави за кордоном, а також сприяння засобами і методами цієї

дипломатії соціально-економічному розвитку країни, підвищенню її конкурентоспроможності у світі, забезпечення її національної та економічної безпеки» [2, с. 10].

Економічна дипломатія допомагає у вирішенні проблем із логістикою і транспортними маршрутами для експорту аграрної продукції, бо завдяки співпраці з міжнародними партнерами можна оптимізувати перевезення, зменшити витрати на транспортування і покращити умови доставки продукції, що дає змогу малим і середнім підприємствам збільшити конкурентоспроможність на міжнародному ринку. Міжнародне співробітництво в межах економічної дипломатії відкриває доступ до сучасних рішень у сфері аграрного бізнесу, таких як точне землеробство, автоматизовані системи управління та екологічно чисті технології виробництва. Підтримка аграрного бізнесу в процесі інтеграції до міжнародних економічних структур є важливим чинником забезпечення конкурентоспроможності аграрної галузі України. Уряди і міжнародні організації надають фінансову, технічну і консультаційну допомогу фермерам і підприємствам для відповідності світовим стандартам. Основними напрямками підтримки є модернізація виробництва, впровадження інноваційних технологій, сертифікація продукції та покращення логістичної інфраструктури, що сприяє виходу на нові ринки. Важливим аспектом є адаптація аграрного бізнесу до вимог міжнародних торговельних угод і стандартів якості, таких як правила СОТ, вимоги ЄС щодо безпечності харчових продуктів та екологічні регламенти. Для цього уряди країн впроваджують програми навчання і надають субсидії на впровадження сучасних методів ведення господарства. Значну роль відіграє доступ до міжнародних фінансових інституцій, таких як Світовий банк та Європейський інвестиційний банк, які пропонують вигідні кредити для розвитку агросектору. Важливим інструментом інтеграції аграрного бізнесу є міжнародна кооперація та участь у галузевих об'єднаннях, що сприяє обміну досвідом, впровадженню передових практик і розширенню можливостей експорту. Значним кроком є створення кластерів і кооперативів, що об'єднують малі та середні фермерські господарства, допомагаючи їм спільно конкурувати на глобальному ринку. Завдяки комплексному підходу і системній підтримці аграрний бізнес може успішно інтегруватися в міжнародні економічні структури і забезпечити стабільний розвиток галузі.

На нашу думку, економічна дипломатія є важливим інструментом підвищення конкурентоспроможності малих і середніх підприємств аграрного сектору, оскільки завдяки налагодженню міжнародних контактів, залученню інвестицій, підтримці експорту і впровадженню інновацій малі і середні підприємства отримують більше можливостей для розвитку, що сприяє загальному зміцненню аграрної економіки нашої держави.

Література:

1. Шаров О. М. (2019). Економічна дипломатія: основи, проблеми та перспективи: монографія. Національний інститут стратегічних досліджень. Київ: НІСД. 560 с.
2. Шинкарук Л.В. (2000). Іноземні інвестиції та їх роль у становленні і розвитку економіки: монографія. Чернівці: Рута. 174 с.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук**

**ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ім. І.Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ**

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

**ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА
ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ЯГЕЛЛОНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Польща)

ФОНД ГЕРДИ ХЕНКЕЛЬ (Німеччина)

УНІВЕРСИТЕТ МАЙНЦА ІМЕНІ ЙОГАННА ГУТЕНБЕРГА (Німеччина)

КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ П. ХАШДЕУ (Молдова)

МУЗЕЙ КАРОЛЯ І В БРАЇЛІ (Румунія)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«УКРАЇНСЬКА ДИПЛОМАТІЯ:
СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

10 квітня 2025 р.

м. Київ

Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи / за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 10 квітня 2025 р. Київ, 2024. 357 с.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи», яка була організована кафедрою міжнародних відносин і суспільних наук гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України 10 квітня 2025 р. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює широке коло питань щодо витоків, традицій, розвитку та перспектив української дипломатії; аналізу стану дипломатії в умовах сучасних глобальних викликів та стратегічних пріоритетів світової, європейської та вітчизняної дипломатії в умовах російсько-української війни.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, а також усіх хто цікавиться питаннями сучасних міжнародних відносин та розвитку української дипломатії.

Рекомендовано вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 10 від 16.05.2025 р.).

Редакційна колегія:

Ткачук В.А., д-р екон. наук, проф. (голова);
Ніколаєнко С.М., д-р пед. наук, проф. (співголова);
Тонха О.Л., д-р сільгосп. наук, проф. (голова);
Любовець О.М., д-р істор. наук, проф.
Харченко С.В., д-р філол. наук, проф.
Хвіст В.О., канд. іст. наук, доцент

Відповідальна за випуск докт. іст. наук, проф. Любовець О.М.

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.

Передруковувати опубліковані в збірнику наукових праць матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.